

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ezen kívül minden hirdetésnél 60 fl. bélyegdíj fizetendő. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyzsége szerint.

Virrad már!

„Megvirrad még valaha,
Nem lesz mindig éjszaka!”

Ezzel a dallal biztatja magát a búval, gonddal terhelt magyar ember s az ebben kifejezett remény és az abba helyezett szent hit volt az, mely nem engedte csüggedni a leg-súlyosabb, testet, lelket egyaránt leverő megpróbáltatásoknak közepette, hanem adott neki erőt, kitartást a további küzdelemre s bizodalmat egy szebb jövőben.

Valóban csak a remény az, mely az embert gyakran terhes, gondokkal teljes földi pályafutásában megtartja az életnek s ott, a hol már megszűnt minden remény, nincs többé élet, hanem csak élösködés. A reménynek föladásával bár nem is szűnik meg az ember testi élete, de szellemi világa kihalt s a földön való pályafutása csak hitvány tengődés és vergődés.

Az államkinestári erdészeti altisztek — kivált az alantasabb rangfokokban levők — élete is eddigelé nem volt egyéb a kínos vergődésnél, a nyomorral való folytonos küzdelemnél. Ez előtt négy évvel kezdett ugyan némi fény derengeni egük látóhatárán, midőn a magas kormány a IV. osztályu erdőőrök fizetését 200 forintról 240-re, a III. osztályuakét pedig 250 forintról 270-re emelte s már akkor föléledt bennük a szunnyadó remény, hogy ez csak kezdete egy szebb jövőnek, elmult azonban négy év — magában véve hosszú idő ugyan, de kevés az ember rövidre szabott életében

— s a várva várt javulás csak mindig késett. Csodálatos módon akkoriban teljesen megfeledeztek az intézők a III. és IV. osztályu faraktárőrökről, kiknek nem csak fizetésük volt azonos hasonrangu erdőőr társaikéval, hanem minősítésük minden, — szolgálatuk pedig a legtöbb esetben azonos volt ezekével.

Most végre megvirradt nem csak az erdőőröknek, de a faraktárőröknek is egy szebb jövő hajnala. Biztos értesülésünk szerint ugyanis az államkinestári erdészeti altisztek fizetései a jövő év elejétől kezdve újból lesznek szabályozva s az eddigi hét erdőőri fokozat öt új fizetési fokozatba beosztva 300, 350, 400, 450 és 500 forint évi készpénz javadalmazással, míg a lakpénz a lakbér osztályok szerint továbbra is 50, 60 forint lesz, illetve Budapesten 100 és 120 forint.

Arról, hogy kik és mily módon lesznek majd ezekbe a fizetési fokozatokba beosztva, még nincs biztos tudomásunk, de a fent előadottakból nyilvánvaló, hogy a javulás ott állott be, hol arra a legégetőbb szükség volt, az alsó rangfokoknál s megelégedéssel fogadjuk, hogy ez az üdvös intézkedés végre az eddig mellőzött faraktárőrökre is kiterjedt. Az eddigi felsőbb rangfokozatuak bár nem is valami sokat, de hát szinte nyernek, különben ezeknek eddig is jobban meg volt a tisztességes megélhetés módja.

Mi soha sem vontuk kétségbe azt, hogy a magas kormány és általában az intéző körök atyai szeretettel és jóindulattal voltak eltelve a kezük alá rendelt altiszti személyzet írá-

nyában s bizonyára nem egyszer fájdalomtól sajgott a szívük, hogy szomorú helyzetükön nem segíthettek, de hát az ország pénzügyi viszonyai sokáig kötve tartották kezeiket, már pedig el kell ismernünk mint hü fiaknak azt, hogy: „a Haza minden előtt!” Most, hogy végre megjött a várva várt javulás, hálás szívvel rebegünk köszönetet azoknak, kik ennek létrejöttén fáradoztak, biztosítván őket egyuttal arról, hogy az erdészeti altiszti személyzet nem lesz háládatlan a neki juttatott jótéteményért, hanem fokozott buzgósággal teljesítvén szolgálatát, minden igyekezete arra lesz irányítva, hogy annak, ki az ő javát előmozdította, minél hasznosabb munkásává legyen.

A mi föladatunk azonban nem csak az, hogy elismeréssel adózzunk az érdemnek, hanem kivált az, hogy rámutassunk a meglevő bajokra és hiányokra, módot nyújtván ez által azoknak orvoslására s így most sem hallgathatjuk el, hogy a mű még mindig nem teljes, hanem sürgős pótlást igényel.

Az államerdészethnél ugyanis fölös számmal találunk olyan alkalmazottakat, kiknél minden a réginél maradván, ezután is nyomorogni fognak. Értjük pedig itt az erdőlegényeket és a még ezeknél is rosszabb sorsban levő erdőszolgákat s ezeknél is kivált az alantasabb rangukat.

A III. osztályu erdőlegény évi javadalmazása 150 forint, 12 ürköbméter tűzifa és szabad lakás, vagy pedig az ennek ellenértékül meghatározott lakpénz. Ebből a javadalmasból kell magát fenntartania egy duzzadó egészségu fiatal embernek s viselni nem csak élelmezési, de ruházkodási költségeit is, mert hiszen az erdészeti altiszti pályára leginkább szegény sorsu szülők gyermekei lépnek s kevés olyan akad, ki otthonról is némi segítséget kapna. A fiatal embernél — ugyan az öregebbnél is — első sorban megkivánjuk, hogy csinosan és tisztességesen ruházkodjék s ennek a külső látszatnak hódolnia kell mindenkinek egyaránt, ha csak nem akarja embertársai lenézését és megvetését magára vonni. Ha már most az a fiatal erdőlegény tisztességesen akar ruházkodni, abból a 150 forintból bizon nagyon kevés jut az élelmezésre s így a külső látszat megóvása a gyomornak s így az annyira szükséges testi épságnak rovására megy.

Még ennél is szomorubb a hasonrangu erdőszolga sorsa, ki pusztán csak 120 forint évi bért kap, egyebet pedig semmit. Ott, hol az erdőszolgai állást olyan ember tölti be, kinek magának is van némi vagyon a vagy bármily mellékkeresete s erdőszolgai bérét csak mellékjövedelemnek tekinti, ez még csak megjárna

TÁRCZA.

A sors.

Mesét mondok ugyan, de talán még sem mese az, hanem való igazság,

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer két testvér, édes testvérek, egy apának, egy anyának a szülöttjei.

A testvérek egyike, bár alig dolgozott valamit, alig törődött valamivel, nyakig úszott a boldogságban. Bár mibe is fogott, minden sikerült neki; még a kő is aranyrá vált a kezében s korpából is kalácsot tudott sütni. A másik bár reggeltől estig dolgozott, fáradozott, földhöz ragadt szegény maradt s folyton küzdött a nyomorúsággal. Semmi vállalkozása, semmi munkája sem sikerült s annyira üldözte a szerencsétlenség, hogy még akkor is az orrát törte be, mikor

hanyat esett. A testvére sokszor megsegítette ugyan, de minden hiábavaló volt, nem fogott rajta a segítség.

A szegény ember végre is megunta a folytonos küzdődést és elhatározta, hogy elmegy a nagy világba megkeresni az ő szerencsáját. Soká ment, mendélt, míg egyszer elérkezett egy rengeteg nagy erdőbe. Napokig bolyongott, nem látva más élő lényt s holmi gombával, gyökérrel táplálkozott. Már egészen belefáradt a sok barangolásba, lábait már alig bírta maga után vonszolni, mikor végre a rengeteg mélyén egy házikóra bukkant. Nem sokat tétovázott, hanem bátran bement az amúgy is csak betett, de nem zárt ajtón.

A ház teljesen üres volt, nem volt abban egyéb egy terített asztalnál, melyen ételek is voltak és a sarokban egy vetett ág. Az éhes ember ha ételt lát, nem sokat teketóriázik s így a mi emberünk is — se szó, se beszéd — minden kínálás nélkül oda telepedett a terített asztalhoz s a föltálat ételekből jóizűn falatozott. Már be is esteledett, mikor végre egy hosszú

valahogy, de más kérdés azután az, hogy az olyan ember, kinek a kincstári szolgálat csak mellékes foglalkozása, megfelelhet-e az ezen a téren irányában támasztot követelményeknek.

A mi szerény vélememényünk szerint az erdőlegényi állás, mint olyan, mely az erdőörinek mintegy előkészítő iskolája s csak átmenetet képez, fönntartandó, annyival inkább, mert a törvény az altiszti állásoknál a 24 éves életkort megköveteli s így eltörlésével számos fiatal embernek éveken át állás nélkül kellene bolyongnia, a javadalmazás azonban legalább olyan mértékben lenne javítandó, hogy a leg-szerényebb megélhetést biztosítsa. Az erdőszolgai állások azonban föltétlenül törlendők s e helyett az altiszti állomások szaporítandók lennének, mert hiszen az erdőszolgák legnagyobb része önálló védkerületeket lát el.

Igaz, hogy ez új és nem csekély áldozatot követelne a magas kincstártól, de kérdés, hogy vajjon nem több hasznot hajtana-e, mint kárt.

Egyelőre azonban elégedjünk meg azzal, a mit a mostani fizetésrendezéssel elérnek az altisztek s türelemmel várjunk addig, míg a fokozatosság révén újabb átalakulások fognak bekövetkezhetnek, melyek ideig-óráig késhetnek ugyan, de el nem maradhatnak.

A csillaghullás.

A csillaghullás bizonyára egyike a legszebb és legérdekesebb természeti tűneményeknek s bizony szám-talan olyan természetbarátot ösmerünk, ki órák hosszát képes bámulni a csillagos égboltra, csak hogy egy-két csillaghullást megláthasson. A babonás nép azt hiszi, hogy valahányszor egy csillag hull le, mindig egy emberélet alszik ki, mert hogy a hány ember csak él a földön, annak valamennyinek megvan a maga csillaga az égen. Ha a csillagok megszámlálhatlan mennyiségét vesszük tekintetbe, ez nem is lenne talán lehetelen, mert a föld másfélezer milliónyi lakosságának mindegyikére juthatna talán belőlük egy-egy. A csillagok számát az emberiség talán soha sem fogja megtudhatni, mert hiszen még mindig feltűnnek újak az ég boltozatán, melyeket azelőtt emberi szem nem látott, nem ugyan azért, mintha korábban nem lettek volna már meg, hanem egyszerűen azért, mert végzetlen nagy távolságuk miatt a fény nem hatolt még le hozzánk, daczára annak, hogy másodpercenként mintegy háromszázezer kilométernyi távolságot fut be. Lehetnek tehát még a nagy világűrben mindig olyan égi testek, melyeknek fénye csak akkor jut le földünkig s azon láthatóvá leend, midőn ez már kívül s megszűnik rajta minden élet.

Csillaghullást szórványosan minden este láthatunk s a tudós csillagizsgálók állítása szerint óránként átlag 5 hulló csillagot lehet megfigyelni, vannak azonban bizonyos időközök, melyeken a csillaghullás sokkal sűrűbb. A természetnek ezt a szép tűneményét már évezredekkel ez előtt is megfigyelték, miről egyéb

ősz szakállú öreg ember jelent meg a szobában s megszólította:

— Ki vagy, ismeretlen vándor?

A szegény ember elmondta életének szomorú sorát és azt is, hogy a szerencsését keresi.

— Maradj itt három nap és három éjjel, az asztalt mindig terítve fogod találni s ott az ágy, a melyen megpihenhetsz, azután pedig figyelj arra, a mi itt történni fog.

Igy szólt az öreg és eltűnt.

A szegény ember hogy már jóllakott, lehevert a kényelmes ágyra, de álom nem jött a szeméire, hanem eszében tartván a rejtélyes öreg beszédjét, várta, hogy mi fog bekövetkezni.

Mly csönd volt köröskörül s emberünket már szinte elnyomta az álom, mikor egyszerre — éppen éjfélkor — megrengett a ház s megjelent az öreg a szobában és kinyitva az ablakot, azon egy marék aranyat dobott ki, miközben harsány hangon kiáltotta:

— Óh sors! az éjjel ezer gyermek született!

legyen nekik életük a szerint, mint a hogy én most cselekedtem!

Ezzel az öreg a mint hirtelen jött, olyan hirtelen eltűnt,

A szegény ember egy darabig csodálkozott a látottakon és hallottakon, de azután elnyomta a fáradtság s elaludt. Mikor fölébredett, már a nap magasán járt az égen; azt hitte, hogy az, a mit az éjjel tapasztalt, csak puszta álom volt, de miután az asztalt ismét terítve találta, elhatározta, hogy itt marad és tovább figyel.

Egész nap nem történt semmi, éjfélkor azonban ismét megjelent az öreg s az ablakon egy marék ezüstpénzt kiszórva kiáltotta:

— Óh sors! az éjjel tizezer gyermek született; legyen nekik életük a szerint, mint a hogy én most cselekedtem!

Emberünk már most látta, hogy ez nem álom s kíváncsian várta a harmadik éjjelt.

régi írók mellett a Mahabharatta ó-indus költemény is tanuskodik, megemlékezvén egy éjszakáról, melyen ezrivel hullottak a csillagok.

Ez a tömeges csillaghullás minden 33-ik évben ismétlődik s századunkban 1833 és 1866 években figyelték meg. A csillaghullás eme tömeges megjelenésének ideje rendszerint november hónap 10—14 napjai közé esik s így az ideitől immár csak néhány nap választ el.

Az erdészeti és vadászati altiszti személyzet életének javarészét a szabad természetben tölti, mi által alkalma nyílik azt megszeretni, csodáit megbámulni s így jó szolgálatot vélünk tenni tisztelt olvasóinknak az által, hogy figyelmüket a pár nap múlva bekövetkező eme gyönyörű természeti tűneményre fölhívjuk s ez által alkalmat nyújtunk nekik annak megfigyelésére.

Magára a csillaghullásra nézve némi tájékozásul ide iktatjuk a Budapesti Hirlap vonatkozó közleményét, mely szól a következőképen:

Novemberi csillaghullás. Az idei novemberi csillaghullás a legszebb természeti látványosságok egyikeként ígérkezik. A csillagvizsgálók már régen megállapították, hogy a novemberi csillaghullás minden harmincharmadik esztendőben éri el legnagyobb fokát és miután ez a csúcspont legutoljára 1866-ban állott be, ennél fogva az idén várható ismét a hulló csillagok maximuma. Miként 1866-ban, úgy most is erősen készülnek a csillagvizsgálók e gyönyörű látványosság megfigyelésére s könnyen meg lehet, hogy most sikerülni fog valamit megtudniok a természetnek eme titokzatos parányairól. 1833. novemberben, a mikor szintén elérte a csillaghullás a maximumát, még sokkal kevésbé voltak a tudósok fölfegyverkezve pontos csillagászati szerszámokkal, sem hogy megfigyelésükkel a tudo-

mánynak hasznót hozhattak volna, 1866. novemberben pedig inkább a természeti szépségben való gyönyörködéssel voltak elfoglalva, semmint tudományos kutatással. De most már a csillagászati tudomány annyira előrehaladt, hogy remélheti, hogy a világ minden részében, de különösen Indiában és Braziliában résen álló tudósok előbbre fogják vinni a csillagászati tudománynak ezt a részét. Ma még fogalmunk sem lehet arról, hogy tulajdonképpen micsoda a hulló csillag. A csillagászok sokaig a mellett az elmélet mellett kardoskodtak, hogy a hulló csillagok elpusztult üstökösök maradványai; de ennek az elméletnek ellene mondott az a megfigyelés, hogy a csillagok minden esztendőnek bizonyos szakaiban mutatkoznak, azt pedig nem lehet fölténni, hogy az elpusztult üstökös nyugodtan bevarja minden esztendőben, hogy földünk az ő pályájába kerüljön. Azután azt az elméletet állították föl, hogy a hulló csillagok a Biela-féle üstökösből kerülnek. Ez az üstökös tudvalevőleg néhány évtized előtt összeütközött a mi földünkkel, a minek az volt a következtése, hogy az üstökös ketté vált és azóta mindegyik fele más-más irányban csatangol a világűrben. E szerint ebből az összeütközésből maradtak vissza a hulló csillagok, a melyek valahányszor a föld visszakérül a Biela-féle üstökös pályájába, özönivel esnek le a földre. De ez az elmélet sem állhat meg, mert úgy az augusztusi, mint a novemberi csillaghullást már évezredek óta ismerik. Az idén talán több szerencsénk lesz a csillagászoknak s jobban sikerül nekik megfejteni ezt a problémát, a mely évezredek óta foglalkoztatja az emberiséget,

Jött az éjjél s az öreg ismét ott termett az ablaknál s azon át egy réz krajczárt kidobva kiáltotta:

— Óh sors! az éjjel százezer gyermek született; legyen nekik életük a szerint, mint a hogy én most cselekedtem!

Most az egyszer azonban nem tünk el az öreg, hanem oda fordulván a szegény emberhez így szólt:

— Vándor, láttad most három éjszakán, hogy mi történt itt s ebből láthatod a saját sorsodat. A te bátyád olyan éjszakán született, mikor aranyat szórtam, míg te akkor, midőn a réz krajczárt dobtam ki. Amaz egész életén át mindig szerencsés lesz, míg te folyton szegény maradsz, ezen azonban még segíthetsz. A bátyád leánya éppen olyan szerencsés időben született, mint az atyja; menj haza s kérd meg feleségül, nem fogja azt tőled megtagadni, azonban ha majd sorsod jobbra fordul, ügyelj és soha se mondjad, hogy az, a mid van, a tied, hanem mindig csak azt, hogy a feleségedé.

Ezeket mondva ismét eltűnt az öreg, a szegény

ember pedig miután reggelig kipihente volna magát, némi élelmet véve magához elindult hazafelé.

Haza érve első dolga volt fölkeresni bátyját s megkérte tőle a leánya kezét s az készségesen oda is adta neki.

Hej! hogy megváltozott egyszerre a szegény ember sora! Pár év múlva már szerit-számát sem tudta vagyonának, jószágának, Négyes fogaton járt s bár hogy szórta is a pénzt, az nem hogy fogyott volna, de mindig szaporodott.

Történt azonban egyszer, hogy kedves vendéget látott házában s miután étellel-itallal jól tartotta, meghívta őt egy kis kocsikázásra s kihajtatott a birtokára. Gabonaérés ideje volt s a gazdag vetések csak úgy konyitották lefelé dús kalászaikat. Egyszerre megszólal a vendég:

— Ugyan kié ez a gyönyörű vetés?

— Az enyim! — felelt büszkén a mi emberünk, de bezzeg lett erre a mi még nem volt! A gyönyörű

LEVELEZÉS.

Ujbánya (Bars m.) 1899 október 29.

Tekintetes szerkesztő úr!

Két év óta vagyok kedvelt lapunknak buzgó pártolója és szorgalmas olvasója s ez idő alatt többször volt alkalman egyes tisztelt kartársak panaszát olvasni, hogy durva bánásmódban részesülnek. Elismerem, hogy sok ez a panasz, de ismerve a helyzetet bátran állithatom, hogy az, a mi föl lett panaszolva, még csak tizedrésze sem a valóságnak s midőn ezt allítom, nem levegőből, de a saját tapasztalásomból beszélek. Lenne itt panaszkodó több is, de azt hiszem, hogy a legnagyobb rész alkalmazkodik a közmondáshoz: Ne szólj szám, nem fáj fejem.

A keményebb bánásmódot az ember bár nem szívesen de mégis csak eltűri valahogy ott, a hol abban nálánál magasabb fokú műveltséggel bírótól kell elszenvednie (bár a durva bánásmód és a műveltség nem igen férnek össze) mit mondjunk azonban az olyan esetekhez, hol egyes képzetebbek közönséges, minden műveltséget nélkülöző egyéneknek lesznek alárendelve s ezek kényekedvére bizva?

Ilyen fonák helyzetbe jutottam jómagam is erdési pályám kezdetén, melyre pedig nem mint 16 éves ifju, hanem mint kiszolgált szakaszvezető léptem.

Megpályáztam ugyanis egy magán uradalomnál üresedésben volt állást s kérvényemre levelező lapon lettem értesítve, hogy ekkor és ekkor kell az uradalmi erdőtisztelnél jelentkeznem. Mint rendhez szokott ember a kitűzött időben pontosan megjelentem s ekkor utasítva lettem, hogy csak foglaljam el állásomat s alkalmazkodjam ahoz, a mit az erdővéd (a másik) tesz, különben a többit ez fogja megmondani. Az illető erdővéd urat meglátogatva, az egyszerűen utasított, hogy másnap reggel jelentkezzem nála.

vetés egyszerre csak kigyulladt s égett, hogy csak úgy ropogott bele.

— Jaj, nem az enyim — kiáltott most kétségbeesetten a szegény ember — hanem a feleségemé!

És óh, csodák csodája! A tűz egyszerre kialudott s még csak nyom sem maradt utána.

Sokáig élt még azután a már most gazdag szegény ember boldogan, de bezzeg vigyázott is a nyelvére s többé a viláért sem mondta volna semmire, hogy az az övé.

Eddig volt a mese. Ugyan nyájas olvasó, nem tudnád nekem megmondani, hogy az erdészeti és vadászati altisztek velem együtt a három közül melyik éjszakában születtek?

Sebes-Szász

Másnap reggel csakugyan jókor megjelentem az erdővéd úr lakásán, itt azonban csak a felesége jött elélem az utczaajtóba s azt mondta, hogy várakozzam, mert az úr még alszik. Mit volt mit tennem, órák hosszat ácsorogtam az udvaron a favágók mellett, de végre is megunva a fagyoskodást haza mentem lakásomra fölmelegeni és csak félóra múlva tértem ismét vissza. Ekkor az erdővéd úr 12 éves leánykája jött elélem ezekkel a szavakkal: — Maga nagyon nagy úr, pedig tudhatná, hogy az én atyám jáger úr, maga meg csak „hajnik“ (kerülő); különben atyám már kiment az erdőbe.

Egy óra múlva tapasztaltam, hogy a kis fruska nem mondott igazat, mert a lakásomból megláttam a jáger urat egy kupicza pálinkára menni. Természetesen nem mulasztottam el neki tiszteletteljesen jó reggelt kívánni. Tehát csak meg akart várakoztatni, hogy megmutassa uraságát és fölöttem való fölényét, mit más alkalommal is tapasztaltam, midőn reggeli parancsra megjelenvén, saját füleimmel hallottam üzenetét, hogy már kimet az erdőbe.

Egykor — talán azért, hogy a magyar nyelvben való jártasságomat kitapasztalja — egy bírósági végzést adott kezembe, hogy annak tartalmát magyarázzam meg neki, midőn azonban abból azt olvastam ki, hogy a miért egy fegyvert az utcán jogtalanul elkobzott, a törvényszék hivatalos hatalommal való visszaélés miatt 8 napi fogházra és 15 frt pénzbírságra ítélte, leszamarazott. Mint később megtudtam, a végzést azután a tanítóval olvastatta el, miből bátor voltam következtetni, hogy a jáger úr az olvasás mesterségében teljesen járatlan, mi nem is csoda, hiszen a számokat is a „zolstock“-ról rajzolta le. Egyszer ismét töltött fegyverét fogta rám s azt mondta, hogy azt hitte, vadorzó vagyok és le akart löni, a vadorzót tehát a nélkül, hogy ismerné, felszóllítás nélkül lelőné.

Ime egy eset a sok közül, mely bizonyítja, hogy sokszor milyen embereknek van az erdészeti személyzet alávetve és kénytelen azok durvaságát és önkényeskedését elszenvedni. És még akadnak olyanok, kik rossz néven veszik, ha közülünk valaki panaszra meri nyitni ajkait.

Panaszkodunk, mindig csak panaszkodunk, de nincsenek fülek, a melyek megnyílnának jogos panaszaink előtt s nincs olyan, a ki bajainkat megorvosolná.

Tisztelettel vagyok a szerkesztő úrnak

igaz hive Duba Sándor
városi erdővéd.

Vajdahunyad 1899 október 31.

Tekintetes szerkesztő úr!

Tegnap a délutáni órákban védkerületemnek a város felőli részén örködtem, hogy a cserjések közt virágot, örökzöldet és folyondárt szedő nép a tilosba ne tévedhessen s miután számosakat kiutasítottam, utamat a város felé vettem. Utamban oly esemény

adta elő magát, mely lelkem mélyéig megrázott s emléket soká fogom eszemben tartani.

Az egyik utcasarkon ugyanis a nélkül, hogy előbb észrevettem volna, elém toppant a nemrég elhunyt kartársunk Butyka Béla özvegye s zokogva borult nyakamba és sirt soká keservesen. Csillapító szavaimra csak nagysokára tudta keserve okát elrebegni, hogy boldogult férjét és öt gyermekét külön-külön vidékeken takarja a sir s még csak a legkedvesebbjeinek sirjára egy virágocskát sem tehet most, midőn mindenki kegyeletes szívvel megemlékezik szeretett hallottjairól.

Hogy az özvegyet némiképp megvigasztaljam, de meg hogy bajtársi szent kötelességemet is teljesítem, magam gyűjtöttem neki örökzöldet és fenyőágokat, melyekből a bajtársak családtagjainak segítségével öt koszorút font s elvitte Roskányba, hol őt kedves hallottja fekszik.

Bizon szomorú a sorsa azoknak, kiket életük folyása hol ide, hol oda hajt s kénytelenek kedves halottjaikat a szélrózsa minden irányában el-elhagyni.

A kartársaknak lenne szent kötelességük elődjeik sirja fölött örködni s azokon a távollévők helyett a kegyelet adóját leróni, mi nagy megnyugvására lenne azoknak, kik azt maguk a távolság miatt meg nem cselekedhetik.

Isten kegyelme maradjon mindnyájunkkal!

Vagyok a szerkesztő urnak

igaz hive Koppándy Mihály
m. kir. erdőőr.

Különfelek.

Isten Vele! A szászsebesi m. kir. erdőhivatal személyzetét a múlt hó végén súlyos csapás érte. Ekkor távozott el ugyanis a hivatal éléről szeretett hivatalfőnöke Marosi Ferencz úr, ki erdőtanácsossá léptetettvén elő a magas ministerium által akolozsvári m. kir. erdőigazgatóság vezetésével lett megbízva. Rövid két évi főnökösködése alatt csak szeretni és tisztelni tanultuk az erdőtanácsos urat, ki nem is főnöke, de valósággal szerető atyja volt alárendeltjeinek. Fájdalmunkat enyhíti a méltán megérdemelt előléptetése volt szeretett főnökünknek. A kolozsvári kartársaknak csak szerencsét kívánhatunk új főnökükhöz, kinek itt is nyilvános kösznetet mondunk ama szíves jóindulatáért, melyben mindig és mindnyájunkat részesített. Isten tartsa meg még sokáig szeretett családjával együtt!

A dohányzás. Árt-e használ-e a dohányzás, sokat vitatják. Legujabban a franciák foglalkoznak ezzel a kérdéssel, sőt törvényt sürgetnek, mely a 16 éveseknél fiatalabbaknak megtiltana a dohányzást. Különösen a cigarettázást tartják ártalmasnak, pedig éppen a cigarettázás terjed mindinkább. Némelyek óvó hatást tulajdonítanak a dohányzásnak némely fertőző betegségekkel

szemben, továbbá a fogak romlását akadályozná a dohányfüst.

Egy bátor leány. Hegyköz-Kovácsiban nagy bátorságnak adta dicséretes tanujelét egy ünnepezt bált szépség, Zathureczky Paula, Zathureczky Albert földbirtokos leánya. Varga János földműves ugyanis feleségével együtt munkába ment és három gyermekére rázarta az ajtót. Míg a szülők oda voltak, a ház kigyulladt és a bezárt gyermekek a legnagyobb veszedelemben voltak. Zathureczky Paula, a ki éppen szemben lakik, a veszedelem láttára nagy erőfeszítéssel föltörte az ajtót, behatolt a lángban álló házba és kimentette a gyermekeket. A lezuhanó gerendák csaknem agyonütötték a bátor leányt a ki aztán a jajveszékelt haza futó anyának átadta a gyermekeket.

Szerencsétlenség vadászaton. Oberedenbergben Wilflingseder plébános vadászatra ment Stamberger József paraszttal. Utközben a gazdaember puskája véletlenül elsült és a golyó a plébános fejébe furódott. Wilflingseder szörnyet halt. A paraszttgazda kétségbeesésében föbelötte magát.

Lakodalmi dráma. Egy Popov Dusan nevű szerbpádái gyenge elméjű fiatal ember beleszeretett Havev Danica földbirtokos szép leányába, akit máshoz adtak férjhez. Popov lesbe állt a pádái komphoz és mikor a lakodalmas menet arra haladt, rálőtt a mennyasszonyra, aki súlyosan megsebesült. A násznép erre leugrált a kocsikról, félholtra verte Popovot, s ott hagyták az országúton. A törvényszék megindította a vizsgálatot.

A ki korán kel — nem nyer aranyat. Vannak tudósok, a kik rációfolnak a régi közmondásra, azt állítván, hogy a korai fölkelés valami elfajulás következménye s nincs benne semmi dicséretes. A koránkelés rendszerint idősebb emberek erénye, a mely inkább testi mintsem erkölcsi alapon nyugszik. Este hamar elálmosodni s a tyukokkal lefeküdni, kora hajnalban pedig fölébredni: az öregség jele volna s magyarázatát a vérkeringés lassabb folyamában lehet megtalálni. Ez a fölfogás először a British Medical Journalban nyilvánult s nagy fel-tűnést keltett; de számos tekintélyes tudós megerősítette ezt a véleményt. Az elfajulás jele nemcsak öreg emberekben, hanem az ősrégi népfajokon is mutatkozik. Sehol sem tartják meg olyan szigorúan a koránkelés szokását mint Kinában, úgy hogy a kinaik európai hatás alatt sem tesznek le erről a szokásról. A kínai császár hajnali két órakor ad audienciát, a ministeri tanácskozások ideje hajnali három óra. S Kina közismert elfajult nép, ennél fogva ez a példa megerősíti a teóriát a korai fölkelés ellen. Mert elmélet találkozik e földön minden bolondság igazolására.

A milliomos végrendelete. Még a múlt hónapban hozták nyilvánosságra Vanderbilt Kornéliusz dúsgazdag amerikai milliomosnak végrendeletét. Vanderbilt összesen hetven millió dollárt hagyott hátra. Ebből másodszülött fiára ötven millió esik, a harmadszülött husz milliót kap. A legidősebbnek semmi sem jut, mert az apa őt kitagadta. De azért senki sem aggódik az ő sorsa miatt és senkise higyeje, hogy gyűjtést kell javára rendezni. Megkapja a köteles részt, azaz másfél millió dollárt és ha a fiatalember kissé összehuzza magát, elég tisztességesen megélhet belőle, sőt a másodszülött fiu kikerekítette ezt az összeget öt millió dollárra. A kitagadott Vanderbilt sorsa tehát még némiképpen irigylésre méltó is. Vanderbilt eredetileg tizenöt millió dollár.

akart hagyni legidősebbik fiának, de a viszony különösen az utóbbi években oly feszült lett közöttük, hogy az öreg elhatározta, hogy nagy vagyonából semmit sem hagy neki. Be is kellett volna érnie a köteles részzel, ha nemesszivű öcsce meg nem szánja és nem mond le javára vagyonának jelentékeny részéről.

A tenger sava. Tévedés volna azt hinni, hogy a tenger vize mindenütt egyformán sós. Az atlanti tenger vizében jóval több só van, mint például a földközi tengerében. Hogy miért sós a tenger vize, azt egy bászk legenda következőképen magyarázza meg: Amina, a legszebb tündér, egy napon rosszkedvű volt: férje, a patriárka, megharagította, mert azt találta, hogy a leves nagyon meg volt sózva. A tündér, megragadta a leveses fazekat s egy óriás sziklához vágta, a mely éppen a tenger közepén állott; ettől fogva sós a tenger vize.

Mennyi pezsgő fogy évenként? Angol statisztikusok, a kik mindent rovásba vesznek, kiszámították, hogy a világon egy év alatt több pezsgő fogy el, mint a mennyi két év alatt terem Champagne vidékén. Ennek a magyarázata nem más, mint hogy a pezsgőt még sokkal könnyebben lehet fabrikálni, mint az egyszerű borítalt. Lám, a budai hegyeken már mióta nem terem szőlő, azért még javában és bővíben fogyasztjuk a budai sas hegyit. Champagnéból tavaly 19, 680.000 liter pezsgőt exportáltak a külföldre. Ennek több mint felét Angliába vitték. Belgiumba és Németalföldre 2,778.000 litert Németországba 1.859.000 litert, Észak-Amerikába 1,419.400 liert, Oroszországba 498.000 litert. Hogy Magyarországon mennyi francia pezsgő fogy évenként: arról nem szól az angol krónika. Nyilván azért, mert itt az említett gazdag országokhoz képest aránylag kevés francia terméket isznak az emberek, de a mi szegénységünkhöz képest bizonyára egészen eleget.

A hitves büntetése. Két esztendővel ezelőtt történt, hogy Németh József baranyavármegyei napidíjas tizezer forintot örökölt a nagynénjétől. Ettől kezdve vége lett a családi boldogságának. A felesége ugyanis folytonosan azért gyötörte, hogy irassa rá azt a házat, a melyet az örökölt pénzért vett. A férj végre teljesítette kérését, aztán a felesége egyszerűen kidobta a lakásából. A minap Német megint bekopogtatott a feleségéhez, hogy fogadja vissza. Az asszony újra kiutasította, a mi annyira elszomorította a szegény embert, hogy az utcán, a saját háza küszöbén agyonlőtte magát. A felesége kiment az ura holttestéhez, de az összegyűlt nép meg akarta verni. A rendőrség védte meg az asszonyt, a kinek hamarosan sikerült a házába zárkózni. A temetőben talpig gyászban jelent meg az özvegy. A mikor leeresztették az ura koporsóját, sirni kezdett, de az összegyűlt gyásznép mint Pécsről írják, rátámadt s meg akarta verni. Már gyászfátyolos kalapját is leütötték. A megyei huszárok és a fáklyavívó temetési szolgák védték meg az asszonyt, a kinek távoznia kellett a temetőből.

Szerkesztői üzenetek.

Szevinszky István urnak. Hajbak kartárs előfizetését bejegyeztük; lakásául Aranyág van megnevezve, míg eddig Draucz volt; melyik a helyes? **Stift György** urnak. Kapuvár, 2 frt beérkezett. Köszönet! **K. M.** urnak A. Telek. A tárczát addig nem közölhetjük, míg a befejezést nem kapjuk, mert ítéletet csak akkor formálhatunk magunknak róla. **Nemes Gyula** urnak, Szász-Régen. Az ígért közleményt bármikor szívesen fogadjuk. Üdvözlét!

Szám 1622/99 b.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS.

A puji járási főszolgabíró urnak idei szeptember hó 25-ik napján 4999 köz. sz. alatti megbízó rendelete folytán a puji járásban Felső-Szálláspatak székhelyvel rendszeresített IV. osztályú erdőőri állás betöltése céljából pályázatot hirdetnek. — Ezen 18-ik orjáráshoz tartoznak: Bajesd, Fehérviz, Felső-Szálláspatak, Korosjesd, Kőalja-Ohába, Maczesd, Malajesd, Nuksára, Páros-Pestere és Vajdej község területén fekvő-közös erdőőr tartására kötelezett — erdőbirtokosok erdősegei. —

Évi javadalmazás 250 forint az erdőbirtokosok részéről.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényüket — a szakvizsgálat letételét igazoló okmányokkal — folyó évi november hó 14-ik napjáig bezárólag a puji járás-főszolgabírójához nyujtsák be, mert a később beérkező kérvények figyelmen kívül hagyatnak.

A választás helye és határnapja Felső-Szálláspatak községébe 1899. évi november hó 16-ik napjának, délelőtti 9. órájára a körjegyzőség hivatali helyiségébe tüzetik ki.

A körjegyzőségtől

Felső-Szálláspatakon, 1899. november hó 1-én.
Brázovay Zoltán
körjegyző.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

Alapítva 1847.

Bausweller & Söhne

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNÉVŰ ÓRAÜZLETE.

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

ERDÉSZETI MAGVAK!

Magyar Fenyőmag Pergető Intézet

és erdészeti magkereskedés

FARAGÓ BÉLA, Zala-Egerszegen,

kitüntetve diszoklevél, arany-, ezüstéremmel,

ajánl mindennemű hazai és külföldi szavatolt legmagassabb csiraképességű

ERDÉSZETI MAGVAKAT, TÖLGYMAKKOT.

Ezen czég akác, juhar, kőris
és jegenyefenyő magot óhajt venni és mintával
ellátott ajánlatokat kér.

Árjegyzék és számos erdészeti hatóság elismerő nyilatkozatának
gyűjteménye kívánatra bérmentve küldetik.

4-6

ERDÉSZETI MAGVAK!

MEGJELENT

a

BLUM ÉS TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmívelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus
hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujjal megbízott
a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruha szállításával.

Tisztelettel értesítjük, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati czikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készítettnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják
régí vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BUDAPEST, IV.

Sütő utca 2, Szervitater sarkán.

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József főherceg udvari szállító.
Szerb kir. udvari szállító. A földm. m. kir. miniszterium szállító.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.